

Kirkkonummen ympäristöyhdistyksen johtopäätöksiä Metsästrategian pohjana olevasta kyselystä (8.1.2024)

Metsästrategian yhtenä pohjana piti olla kuntalaisten toiveet. Näitä ei strategiassa, eikä sen liitteessä esitellä. Strategiassa ei myöskään perustella sitä, miksi vastaajien suuren enemmistön toiveet on sivuutettu katsotaan täytyvän sillä, ettei lähi- ja virkistysmetsissä avohakata. Siksi kokosimme tämän yhteenvedon. Pohjamateriaali löytyy KYYn sivulta ks. linkit. Vastaukset on laitettu kokonaisuudessaan *mustalla ja kursivilla*, ettei asiayhteydestä irrottamisen mahdollisuutta ole tullut.

Prosenttiosuuksien esittelyt ovat jäljempänä olevissa taulukoissa suoraan kunnan tekemän kyselyn vastausten koonnista. Todennäköisesti vastausten prosenttiosuudet eivät ole täysin sitä, mitä vastaajat ovat tarkoittaneet. Useammalla vastaajalla on ollut ongelmia saada metsän merkitykset haluamaansa tärkeysjärjestykseen: *"Edellinen kohta ei anna vaihtaa ensimmäisen valinnan jälkeen muiden järjestystä. 1. Hiilinielu 2. Liikunta 3. Luonnonmukaisuus 4. Marjastus-sienestys 5. Opastetut 6. Turvallisuus 7. Tulot"* Olisi mielenkiintoista tietää, onko taulukoita korjattu, kun vastaaja on kertonut, että vastaus on rekisteröitynyt muutoin kuin hän tarkoitti. Ilman alkuperäisiä vastauksia tarkistaminen on mahdotonta.

Kyselyn kartan toiminta teknisesti huonoa

Kyselyssä ollut kartta oli hyvä ajatus. Valitettavasti kartta ei kuitenkaan toiminut teknisesti hyvin, sillä kerralla onnistui tekemään vain yhden merkinnän. Monestihan sama metsä voi olla esimerkiksi tärkeä, kulunut ja kaivata (roskien) siivoamista. Vastaajalla olisi ollut myös halu laittaa merkintöjä useampaan metsään, mutta tämä oli todella hidasta. Kartan tuloksia ei tässä käsitellä.

Kyselystä puuttuivat metsiä koskevat pohjatiedot

Metsästrategian teossa piti olla myös vuorovaikutusta. Sitä varten tehtiin kysely, jota kuvaa yksi siihen vastaajista: *"Kunnan on kerrottava kuntalaisille kunnan metsätaloudesta. Metsätaloussuunnitelman on oltava julkinen, helposti luettavissa oleva dokumentti. Siitä on selvittävä metsien vuotuinen kasvu, metsien vuotuinen kestävä hakkuumäärä, hakkuista saatavat tulot ja metsätalouden aiheuttamat menot. Tällaisessa kyselyssä tulisi antaa tietoa kunnan metsätaloudesta, nyt sitä ei ole lainkaan esitetty. Kyselyssä tulisi antaa vaihtoehtoja vastaajille, miten metsiä hoidetaan ja käytetään, nyt niitä ei ole lainkaan esitetty. Kyselyssä pitäisi edellä olevaa karttaa paljon konkreettisemmin kertoa, mitä kunnan metsissä on tehty ja kysyä niistä mielipiteitä, nyt sitä ei ole lainkaan tehty."*

Pohjatiedon puute voi saada ihmiset esimerkiksi luulemaan, että kunnan metsistä voi saada tuloja, joilla on kuntataloudessa merkitystä. Toinen yleinen luulo on, että metsiä on pakko hoitaa. Siksi vastaajat todennäköisesti esittävät (epämääräistä) kevyttä hoitoa raskaita hakkuita mieluisampana vaihtoehtona:

"Hoitaa sen verran kuin on pakko, ei tulonhankkimistarkoituksessa."

"Erityisesti asuinalueiden lähellä metsänhoidon tulisi olla kevyttä, jotta virkistyskäyttö olisi jatkossakin mahdollista. Tässä on esim. Gesterbyn ja Jolkbyn metsissä epäonnistuttu surkeasti: suuren moton jättämät puolen metrin urat estävät lasten ja vanhusten metsäretket - eikä metsässä enää ole kovin paljoa nähtävääkään kun hakkuuaukeat ovat aika surkea näky. Maisemalla ja monimuotoisuudella on merkitystä."

"Valintakysymysten tuloksista ei voi vetää suuresti johtopäätöksiä, kun perustietoja ei anneta: metsistä enimmillään tuloja euro/asukas/vuosi; viime vuosina ei ole metsissä tehty kuin turvallisuushakkuita; turvallisuushakkuut eivät ole (ainakaan enimmäkseen) tässä kyselyssä tarkoitettuja toimenpiteitä; mikään laki ei määrää käsittelemään metsiä; metsät säilyvät metsinä ilman ihmisen toimenpiteitä... Kunnan suosituimmat ulkoilualueet ovat laajat metsäalueet (ja rannat). Tutkimustenkin mukaan terveellisin ja palauttavin metsä on mahdollisimman luonnontilainen ja sitä tulee olla lähellä asukkaita, lisäksi laajempi alueita "retkeilykohteina". Lahopuusta ja jopa suurista puista on pula. Kirkkonummella elää vielä näitä vaativia lajeja esim hömötiaisia. Kunnan metsissä on mahdollista vaalia suomalaista lajistoa ja tarjota ikimuistoisia luontokokemuksia. Hakattua metsää löytyy kunnasta tarpeeksi yksityisten mailta. Kunnan metsien on tarjottava asukkaille oikeita metsäkokemuksia."

Kyselyn tulos vastaa tutkimuksia: Suurin osa ei halua hakkuita

Kyselyyn ovat todennäköisesti vastanneet metsistä kiinnostuneet. Kyse ei ole tilastollisesti edustavasta kuntalaisen mielipiteestä. Mm. kerrostaloasukkaat ovat aliedustettuina vastaajien joukossa. Metsästrategian kannalta merkittävät kysymykset metsänhoidon tuottavuudesta (kantorahatuloista) ja siitä, mikä kunnan omistamissa metsissä on tärkeää, antavat kuitenkin varsin samanlaisen tuloksen kuin kaksi tuoretta tutkimusta:

Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkimus suomalaisten arvostuksista kansallisessa metsäpolitiikassa ja Pääkaupunkiseudun kuntien teettämä tutkimushanke seudun väestön ympäristöasenteista ja -käyttäytymisestä. Luken tutkimus osoittaa, että kansalaiset ovat valmiita korostamaan ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden suojelua työllisyyden kustannuksella. Pääkaupunkiseudulla 85 % vastaajista toivoisi lähimetsänsä olevan mahdollisimman luonnontilainen ja vain 3 prosenttia oli eri mieltä; 75 % katsoi, että "asuinkaupungissani tulisi olla enemmän alueita, joissa on monimuotoista luontoa" ja vain 6 % vastusti. Linkit tutkimuksiin ovat tämän dokumentin lopussa.

Myös KYY:n Kirkkonummi-päivillä keräämät kuntalaisten viestit päättäjille tuovat esiin halun säilyttää metsät mahdollisimman luonnontilaisina ja sallia vain turvallisuushakkuita <https://www.sll.fi/kirkkonummi/2023/08/30/metsastrategian-paivittamisesta/>

"Ne kunnan metsät joita tunnen (niitä on aika monta), kaipaavat rauhaa hoitotoimilta. Luonnon monimuotoisuuden ja virkistysarvojen takia. Parhaimmillaan kuviot ovat edustavia varttuneita metsiä, joissa on ilo liikkua. Toki on vaatimattomia kasvatusmetsiäkin seassa. Harvennukset ja poimintahakkuut yms pilaavat pääsääntöisesti metsän vuosiksi tai vuosikymmeniksi tavallisen kuntalaisen ja metsän monimuotoisuuden kannalta katsottuna. Onneksi sentään avohakkuista ja maankäsittelystä on pääosin luovuttu. Metsänhoito tuottaa kunnalle kovin vähän tuloja (alle 100 000€ kaiketi/v) ja metsien käsittelyyn liittyy koko ajan pienimuotoisia suojelukiistoja. Asukkaat vastustavat ja kunta hakkaa. Varmaan olisi kaikkien etu luopua kaikista tuloihin tähtäävästä metsänhoidosta. Jotkin paikalliset tarkasti harkitut taimikon harvennukset ja vaarallisten puiden poistot polkulinjoilta voisi olla perusteltuja. Kannatan soveltuvien alueiden suojelua pysyvästi." [Kunnan tulot olleet silloin, kun on hakattu 10 000 – 30 000 €/vuosi, teoriassakaan ei mahdollista saada pysyvästi 100 000 €/vuosi.]

"Kunnan metsistä hakkuina mahdollisesti tulevat tulot ovat niin pieniä, että negatiiviset taloudelliset vaikutukset saattavat olla suurempia kuin saadut tulet (esim asuntojen arvon lasku, lähiliikuntamahdollisuudet, marjastus ja sienestys, alueiden vetovoima, luontoturismi, virkamiesten ja luottamushenkilöiden palkkiot ym). Kirkkonummen on hoidettava metsiä niin, että luontoarvot turvataan, ja metsän luontoarvo on (lähes) aina suurempi kun mitään hoitotoimenpiteitä ei tehdä koska Etelä-Suomessa vanhojen metsien pinta-ala on aivan liian pieni."

"En tiedä paljoa metsien hoitamisesta, mutta tuntuu järkevältä ajatella, että metsiä

kannattaisi jättää mahdollisimman paljon luonnolliseen tilaan, sillä talousmetsät eivät tuota samanlaisia elintärkeitä ominaisuuksia, kuten sido hiiltä ja vapauta hapetta, läheskään yhtä tehokkaasti. Sen lisäksi luonnon metsät ovat kauniimpia ja niissä on monipuolisempi kasvi, eläin ja mikrobikanta.”

”Surullisinta virkistysmetsien hoitoa on tehdä niistä tasaikäisiä yhden puulajin metsiä. Sellaisia en halua nähdä. Kunnan tehtävä on tuottaa kuntalaisille palveluita ja metsät on nähtävä ensisijaisesti virkistyspalveluna.”

Mitä mieltä olet ollut viime vuosina metsien hoidosta...

Vastaukset Lukumäärä Prosenttiosuus

Olen pääosin tyytyväinen	101	34,24 %
En ole kiinnittänyt huomiota asiaan	94	31,86 %
Olen pääosin tyytymätön	84	28,47 %
Olen pääosin tyytyväinen ja päässyt vaikuttamaan siihen	5	1,69 %

Kysymyksessä ei selvennetä, mitä tarkoitetaan ”viime vuosilla”. Vuoden 2019 jälkeen kunnan metsissä ei ole tehty muita kuin turvallisuushakkuita. Epätieteellisen gallupin mukaan ihmisten käsitys painottuu noin viiteen edelliseen vuoteen, joten suuri osa vastaajista lienee tyytyväinen pelkkiin turvallisuushakkuihin. Hakuut ovat koskettaneet vain osan kuntalaisten lähialueista viimeisen kymmenen vuoden aikana.

”Kirkkonummi on hoitanut kuntametsiä todella ikävällä tavalla hakaten monimuotoisia ja arvokkaita kohteita esimerkiksi Ravalsissa, Brossa ja Jolkbyssä. Metsä ja polut myllättiin kulkukelvottomaksi ja esimerkiksi Jolkbyssä suoja tien ja asuntojen välissä on hakattu niin että melu ja pöly kulkeutuvat pihoihin ja niille on suora näkyvyys tieltä. Lähimetsiin ei saa tuoda metsäkoneita!!!”

”Tämä kysely on selvästi laadittu mentaliteetilla, että jotakin pitää tehdä. Usein tällaisella lähestymistavalla päädytään kuitenkin lopputulokseen, joka on huono kaikilta kanteilta tarkasteltuna ja olisi ollut parempi olla tekemättä aktiivisesti mitään ja vain seurata, kun luonto hoitaa homman. Tästä hyvä esimerkki on Ragvaldsin metsän viime vuosien toimet: rahaa on palanut, elävät ja kuolleet koivut on saatu kaadettua ja katkottua maahan, metsämaisema on pilattu, on luotu leikkiville lapsille vaarallisia kaatumisvaarassa olevia juurakoita jne. Vaihtoehtoisesti jättämällä nämä toimet tekemättä olisi säästynyt rahaa, olisi säilynyt sekapuustoinen hyönteis- ja tuulituoja kestävä metsä, monimuotoisuus olisi lisääntynyt puiden ikääntyessä ja kuollessa yksitellen jne. Täysin typerät hoitotoimet, joilla on pilattu luontoarvoja vuosikymmeniksi eteenpäin, saavat huonolle tuulelle joka kerran kyseisessä metsässä käydessä, ja se ei oikein sovi lähivirkistysalueen tavoitteisiin. Muutosta kiitos!”

Muista kuin avoimista vastauksista on siis mahdotonta tietää vastaajien mielipiteitä, kun ei ole tiedossa, mitä ajanjaksoa he ajattelevat vastatessaan. Valistuneena arvauksena voidaan ajatella, että toimenpiteet muistetaan ja niistä ollaan tyytymättömiä pidemmänkin ajan jälkeen, mutta metsärauhaan ei juuri kiinnitetä huomioita. Turvallisuushakkuihin ollaan tyytyväisiä ja siihen, että metsä on pysynyt metsänä: *”Viime vuosina kunnan metsiä ei ole hoidettu, siihen olen tyytyväinen. Viimeksi tehtyihin toimenpiteisiin en ole tyytyväinen. Ainoa tarvittava hoito on reittien ja teiden varsien ym riskipuiden kaataminen paikoilleen lahoamaan. Ne on hyvä sijoittaa tallaamista ehkäisevästi. Hyvästä olisivat jotkut ennallistavat luonnonhoitotoimenpiteet, jotka suunnitellaan ja toteutetaan biologisella asiantuntemuksella. Samalla sekä asukkaille, luottamushenkilöille että kunnan työntekijöille*

on hyvä tilaisuus opettaa metsän perus biologiaa ja tarjota käytännön toimintaa mm talkoissa. Päiväkotien ja koulujen kanssa on tarpeen olla yhteistyössä heidän käyttämistään metsistä ja mm ohjata kulutusta, pönttöjen metsään vientiä, luonnon tapahtumien seuranta... Virkistys-, monimuotoisuus- ja hiilensidonta-arvojen kasvattaminen onnistuu hyvin samoilla alueilla. Hiiltä sitoutuu metsään sitä enemmän mitä vanhempi ja runsaspuustoisempi se on, sukupuuttovelka ei kasva ja maisema säilyy tuttuna ja turvallisena. ”

Metsien hoidon tuottavuus

Vastaukset Lukumäärä Prosenttiosuus

Metsänhoito saa olla tappiollista, koska metsällä on muitakin	213	72,2 % arvoja.
Metsänhoidon tulisi kustantaa itsensä.	53	17,97 %
Metsänhoidon tulisi tuottaa kunnalle tuloja, joilla katetaan kunnan palveluita.	26	8,81 %

”Pitää yhtenäiset isot alueet ja vanhat metsät. Biodiversiteetin suojelu. harvennusta ja hakkuita vain pienesti ja metsän tarpeeseen.”

”Niitä pitäisi kaavoittaa vähemmän, myös yksityisten metsiä pitäisi säästää kaavoitukselta (mm. Vanhan Sundsbergin ja Kartanonrannan välinen metsä säilytettävä!). Kirkkonummen ”myyntivaltti” ovat tavalliset metsät ja luontoalueet, jotka eivät ole yksinomaan ruuhkaisia ulkoilualueita kuten Nuksio tai Meiko.”

”Monipuolistaa kuntalaisille ulkoilupaikkoja: ohjeistaa pysäköinti ja mainostaa kuntalaisille reittejä vähemmän tunnettuihinkin metsiin. Monimuotoisuutta kunnioittaen. Vanhoilla asuinalueella olen havainnut polkujen leventyneen hurjasti ja eroosio lisääntynyt. Vaikka metsässä vapaasti samoilu onkin mukavaa, ehkä merkityt luontopolut voisivat vähentää ylimääräistä tallomista sienestys/marjastusajan ulkopuolella.”

”Niin, että virkitysarvot eivät heikkene ja metsät säilyvät”

Alle 10 % vastaajista halusi kantorahatuloja

”Sairaat (esim kirjapainajan saastuttamat) ja vaurioituneet (katkenneet) puut olisi poistettava metsistä mahdollisimman nopeasti jottei laajempia tuhoja synny.” [Kirjapainajien massaesiintymiä torjuu parhaiten metsien monilajisuus ja -ikäisyys. Kuolleilla puilla elävät hajoittajat eivät siirry eläviin puihin.]

”Tuottavan talousmetsien menetelmillä, huomioiden ulkoilureitit”

”Hoitaa niin että niissä on helppo liikkua. Pitää esim tehdä harvennuksia että ei synny ryteikköjä.

Kirkkonummen kunta voisi saada paremmin tuloja metsistä jos hoitaisivat paremmin. Moni ihminen vastustaa hakkuita. Mutta metsä ei ole staattinen ja metsässä on koko ajan eri-ikäisiä puita ja niin pitää ollakin.” [Vanhat puut ovat tällä hetkellä aliedustettuina metsissä].

Suojelumetsät

Vastauksissa suojelumetsistä on näkemyksiä myös koskien kaikkia metsiä.

”Suojelumetsien hoidossa tulee ottaa huomioon erityisesti luonnon monimuotoisuuden

säilyminen, mutta myös ihmisen mahdollisuus virkistyä luonnossa. Kunnan suojellut metsät ovat alueiltaan pieniä ja niissä kulkee paljon ihmisiä. Luonnon rauhan kunnioittamisen ja ihmisen virkistyskäytön välillä täytyy suojelluissa metsissä säilyä siis tasapaino. Täten myös kunnan suojeluun kuulumattomat metsät tarvitaan tarkoitukseen, jossa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta sekä ihmisen mahdollisuutta hakea lähimetsistä hyvinvointia ja virkistystä luonnon rauhaa kunnioittaen.”

”Tulevaisuudessa luonnontilaisten metsien ja arvokkaiden luontokohteiden merkitys matkailun, retkeilyn ja asuinpaikan valinnan kannalta tulevat korostumaan ja tässä Kirkkonummella on valtavat mahdollisuudet pääkaupungin kupeessa hyvien kulkuyhteyksien päässä. Metsät ja luonto ovat suuri ja merkittävä vetovoimatekijä kunnalle. Metsät tuottavat asukkaille myös tärkeitä virkistys-, hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia, joita on vaikea rahassa mitata.”

”Kunnan metsien luontoarvot tulee kartoittaa ja kaikki luontoarvoiltaan arvokkaat METSO-ohjelman kriteerit täyttävät metsät tulee suojella METSO-ohjelman avulla, josta on mahdollista saada myös tuloja kuntatalouteen. Ely-keskuksen asiantuntija voi tulla kunnan tilaisuuteen kertomaan ohjelman tarjoamista suojelukeinoista, kohteiden valintaperusteista sekä korvauksista. Ympäristöministeriöltä on aiemmin saanut myös rahoitustukea METSO-kohteiden kartoittamiseen, mitä pitäisi selvittää. Suojelumetsiä tarvitaan lisää, sillä metsien virkistyskäyttö on lisääntynyt ja mm. Meiko, Linlo ja Porkkala ovat pahasti ruuhkautuneet. EU:n biodiversitettistrategian mukaisesti metsien suojelua on merkittävästi lisättävä. Hinku-kuntana Kirkkonummi on myös sitoutunut ottamaan hiilipäästönäkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan ja se tulee ottaa huomioon myös kunnan metsästrategiassa ja -suunnitelmissa mm. pidättäytymällä metsänhakkuista ja lisäämällä suojelumetsien pinta-alaa. ”

”Että ne pysyvät luonnontilaisina ja ettei ihmiset tarvele niitä. Ohjeistus ja valvonta, koska ihmismäärät ovat kasvaneet Meikossa sekä Porkkalassa, laittomia tulipaikkoja, roskaamista ja luonnon tuhoamista mm. puiden katsomista [lienee näppäilyvirhe po. kaatamista] ym. lisääntynyt valitettavan paljon Ihmismäärän kasvun myötä. ”

”Metsien merkityksestä kaikille tulisi tehdä osa kansalaissivistystä vauvasta vaariin. ”

Kaavoituksesta

Metsästrategiassa ei käsitellä kaavoitusta. Mielestämme metsien ja kaavoituksen suhde kuitenkin kuuluisi metsästrategiaan, koska kaavoituksella on suuri vaikutus virkistysmetsien säilymiseen ja toisaalta myös metsien hankkimiseen kunnan omistukseen.

”Metsiä ei pitäisi nähdä vain talousmetsinä ja tulonlähteenä. Toivoisin, että kunta näkisi metsissä markkinointivaltin. Monet muuttavat kuntaan luonnon perässä, ja on sydäntä särkevää miten esim lähimetsiä Masalassa ollaan kaavoittamassa asutukselle. Myös kaavoituksessa tulisi nähdä luontoarvot ja ymmärtää todella ne syyt miksi kuntaan muutetaan.”

”Hyvä että kysytään! Jokainen hakkuu tai harvennus pitäisi olla aina vasta aivan viimeinen vaihtoehto - voiko kunta vaikuttaa erityisesti ”keskusta-alueella” myös muihin kuin omistamiinsa metsiin? (Lupaprosessi) On hyvä ymmärtää, että metsät ovat niiden lähellä asuville hyvin tärkeitä - metsänhakkuu tutussa ympäristössä menee aina niin sanotusti tunteisiin. Mitättömältä tuntuva pieni plänttikin voi olla jollekin juuri se paikka, jonne kävelee lepuuttamaan aivojaan työpäivänä lounastauolla, tai joka on syy pidempään reittivalintaan fillarilla tms. Kirkkonummella on paljon mahdollisuuksia loistaa tässä, ja meillä onkin jo tosi hienoja isompia luontokohteita.”

Kiitos, että voin helposti kertoa toiveeni kunnan metsiin liittyen. Toivon päättäjille viisautta nähdä metsät arvokkaina ilman metsänkaadosta saatavia tuloja. Metsät tuovat luonnontilaisinkin taloushyötyjä kuntalaisten virkistyskohteina, ilman puhdistajina, meluhaittojen ehkäisijänä. Tätä kannattaisi mainostaa enempi myös lähikuntiin, mahdollisesti paikallisten yrittäjien kanssa, jolloin virkistyskäyttäjät voisivat samalla reissulla käyttää myös kunnan ravintolapalveluita, löytää eräoppaan avuksi tai ostaa eväät lähikaupasta.

Linkkejä tekstissä viitattuihin tutkimuksiin

Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkimus suomalaisten arvostuksista kansallisen metsäpolitiikassa https://www.luke.fi/fi/uutiset/kansalaiset-arvostavat-monimuotoisuus-ja-ilmastohyotyja-metsapolitiikassa?fbclid=IwAR1gP0aa2UeFiB9jb9-PP7ph4lyDKcTcr_LBM9a-SKyCX017PueuAuVUSZM

Pääkaupunkisedun kuntien teettämä tutkimushanke seudun väestön ympäristöasenteista ja -käyttäytymisestä https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/ymparistoasenteet-paakaupunkiseudulla-2022?fbclid=IwAR005lkeVlb4okWUVIADTv-j6NGGPESXbZcUPj6p0KaaHC_SOd2SoH7DWjQ

Metsien terveyshyödyistä löytyy nykyään runsaasti tutkittua tietoa https://www.allergia.fi/site/assets/files/27941/viittaukset_ja_tutkimukset.pdf?fbclid=IwAR2nsz9GaT0qm4TuAuVFcDaalLRIT7DwR-i1AIM09Sx6Qo9YtEmVBGJQA1M

Luonnon monimuotoisuus edistää kansanterveyttä <https://www.duodecimlehti.fi/duo16472>

Biodiversiteetti, terveys ja talous https://www.tampere.fi/sites/default/files/2022-07/biodiversiteetti-terveys-ja-talous-161221-new.pdf?fbclid=IwAR3fiA5q9fgGEj1zdJbb7clHsrS1h_7Z3e8JSA1ygebKX6l3wfrXABJ5xNc

Metsällä on väliä – ihminen elpyy eri tavalla erilaisissa metsissä https://www.luke.fi/fi/blogit/metsalla-on-valia-ihminen-elpyy-eri-tavalla-erilaisissa-metsissa?fbclid=IwAR1aM5LLe4BjEvVtPzHnpCIYBy_GfOte7g7QEwAKgdMBR6w6jb-iEMnlNd4

Lisätietoa

KYYn Kirkkonummi-päivänä keräämät kuntalaisten viestit päättäjille sekä lisätietoa metsien merkityksestä asukkaille <https://www.sll.fi/kirkkonummi/2023/08/30/metsastrategian-paivittamisesta/>

Metsästrategialuonnoksessa paljon korjattavaa <https://www.sll.fi/kirkkonummi/2023/12/02/metsastrategialuonnoksessa-paljon-korjattavaa/>